

CARAVAGGIO

De barok heeft zijn oorsprong in Italië, waar rond 1600 Caravaggio met grote lichteffecten meer dramatiek in zijn werk probeert te krijgen. Zijn realistische stijl wordt snel populair en vindt navolgers in heel Europa. Hij kiest ervoor om in zijn werken de meest dramatische moment van een verhaal af te beelden, in tegenstelling tot de Renaissance kunst die vaak moment kiest net voor of net na de belangrijkste gebeurtenis. De Italiaanse stroming in de barok houdt vast aan klassieke onderwerpen zoals klassieke mythen en bijbelverhalen.

In 2019-2020 was in het Rijksmuseum in Amsterdam de tentoonstelling 'Caravaggio-Bernini. Barok in Rome' te zien. In de onderstaande tekst wordt daarnaar verwezen.

Schilder Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571-1610) en beeldhouwer Gian Lorenzo Bernini (1598-1680) waren de rocksterren van de 17de eeuw: ambitieus, brutaal en baanbrekend. Samen schudden ze het ingedutte Rome op en introduceerden een nieuwe kunsttaal, waarbij niet langer elegantie de norm was, maar het oproepen van emoties: de barok. Het betrof hier theatrale kunst met drama, dynamiek en bravoure. Een kunstvorm waarin schilderkunst, beeldhouwkunst en architectuur bovendien innig samenwerkten. Het was een revolutie in de westerse kunst, die in Rome begon en in heel Europa zijn sporen naliet (behalve dan in het veelal protestante Nederland).

Meer dan zeventig meesterwerken van Caravaggio, Bernini en hun tijdgenoten zijn te zien in het Rijksmuseum in de tentoonstelling 'Caravaggio-Bernini. Barok in Rome'. De schilderijen en beeldhouwwerken zijn afkomstig uit internationale musea en uit particuliere collecties. De tentoonstelling vertelt het verhaal over het enorme artistieke élan in Rome en de radicale vernieuwingen in de kunst, ruwweg tussen 1600 en 1640. Leidraad bij de tentoonstelling zijn de voornaamste termen uit het artistieke vocabulaire van die tijd, begrippen als verwondering (meraviglia), levendigheid (vivezza), beweging (moto), scherts (scherzo) of afschuw (terribilità).

